

та недостатньою взаємодією між державними та приватними структурами. Урахування таких факторів, як демографічні зміни, соціальні процеси та технологічний прогрес, дозволяє створювати точніші прогнози, проте бб складність передбачення збільшується через непередбачуваність змін у цих сферах. Важливим аспектом для успішної реалізації прогнозів є інвестиції в інноваційні технології, розвиток інфраструктури та підвищення екологічної обізнаності серед населення. Крім того, необхідно враховувати зміни в політичному та соціальному середовищі, що можуть впливати на пріоритети у сфері управління відходами. Оскільки технології та потреби суспільства швидко змінюються, гнучкість та адаптація прогнозних планів є критичними для досягнення сталого розвитку. Тому ефективне прогнозування має стати основою для створення довгострокових та стабільних стратегій управління відходами.

ДЕКОНТАМІНАЦІЯ ПОВЕРХНЕЙ В ЛІКУВАЛЬНО ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ЯК ОСНОВНИЙ ЗАХІД ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙ ПОВ'ЯЗАНИМИ З НАДАННЯМ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Коробкова Ірина Валентинівна, Харківський національний медичний університет, кандидат медичних наук, доцент кафедри гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб

Морозова Неллі Сергіївна, Харківський національний медичний університет, доктор медичних наук, професор кафедри гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб

Попов Олександр Олександрович, Харківський національний медичний університет, кандидат медичних наук, доцент кафедри гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб

Головчак Григорій Семенович, Харківський національний медичний університет, кандидат медичних наук, доцент кафедри гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб

Однією з основних складових епідемічного процесу інфекцій пов'язаних з наданням медичної допомоги (ІПНМД) є їх збудники, що в більшості становлять умовно-патогенні бактерії, проти яких не існує заходів специфічної профілактики (вакцин і сироваток). Тому запорукою боротьби з ними є заходи неспецифічної профілактики – дезінфекція і стерилізація, спрямовані на знищення потенційних збудників у зовнішньому середовищі на шляхах їх передачі.

Епідемічний процес ІПНМД розвивається в умовах штучно створеної специфічної екологічної системи, в якій взаємодії між популяціями мікроорганізмів і людиною суттєво відрізняються від таких у природі. Перебування мікробів у зовнішньому середовищі створює загрозу поширення інфекцій, тому що вони здатні тривалий час зберігатися і розмножуватися, зберігаючи властивості інфекційного патогену

(вірулентність, інвазивність) (таблиця 1). Такі патогени часто виділяють пацієнти та персонал.

Таблиця 1

Час виживання мікробів у зовнішньому середовищі

ПАТОГЕН	Час виживання
S. aureus (MRSA)	7 діб >12місяців
Enterococcus spp. (VRE)	5 діб > 46 місяців
Acinetobacter spp. (спори)	> 5 місяців
Clostridium difficile	> 5 місяців
Norovirus, VVS	8 годин >2 тижнів
Pseudomonas aeruginosa	6 годин >16 місяців
Klebsiella spp.	2 доби >30 місяців

Експертами ВООЗ запропоноване зонування функціональних приміщень лікувально-профілактичних закладів (ЛПЗ) а спеціалістами кафедри гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб ХНМУ розроблені заходи неспецифічної профілактики для кожної функціональної зони. Ці дані представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Зонування функціональних приміщень ЛПЗ

Категорія ризику	Чинники що впливають на прибирання	Функціональна зона
Естремальний ризик	Поверхні та обладнання регулярно забруднюють (кров та біорідини). Рівень прибирання високий	Операційні, перев'язувальні, маніпуляційні, відділення інтенсивної терапії, опікові, гематологія, онкологія, нирковий діаліз, трансплантація, інфекційне відділення, бак лабораторія
Високий ризик	Поверхні та обладнання не забруднені, але можуть бути забруднені біорідинами. Рівень прибирання високий плановий.	Загальні палати, аптека – стерильна зона, кабінети швидкої допомоги, амбулаторні відділення, лабораторія гістології
Середній ризик	Поверхні можуть бути інтенсивно забруднені. Рівень прибирання регулярний.	Аптеки, буфети, кафетерії, громадські місця, фойє ЛПЗ

Співробітники кафедри багато років вивчають методи якісної дезінфекції поверхонь в лікувальних закладах для запобігання групових захворювань, а також ІПНМД. В таблиці 3 представлені варіанти передачі мікроорганізмів через руки медичного персоналу та пацієнтів, що можуть створювати загрози поширенню захворювань.

Таблиця 3.

Варіанти передачі інфекції при догляді за пацієнтами.

1	При догляді за одним пацієнтом: від одного локусу до іншого	пацієнт локус А – Руки – пацієнт локус В
2	При догляді за кількома пацієнтами: від одного пацієнта до іншого	пацієнт А – руки – пацієнт В
3	При контакті з об'єктами довкілля, що контаміновані пацієнтом	пацієнт А – об'єкти довкілля – руки – пацієнт В
4	При контакті з об'єктами оточуючого середовища, контамінованими іншим медичним персоналом	пацієнт А – руки – об'єкти довкілля – руки – пацієнт В
5	При контакті з медичними виробами (інструмент, медикаменти), особливо зі стерильними, що контаміновані руками	пацієнт А – руки – медичні вироби – пацієнт В

Нами розроблені методичні рекомендації, де викладені технології деконтамінації поверхонь в закладах охорони здоров'я. Показано, що для запобігання епідускладень в ЛПЗ необхідно не тільки правильно та якісно виконувати неспецифічну профілактику, але і лабораторний контроль проведених заходів. Лікарям відділів інфекційного контролю в ЛПЗ необхідно складати графіки виконання рутинного лабораторного контролю, роль якого згідно Наказу МОЗ № 1614 «Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах соціального захисту населення» зведено нанівець.

ПЛАНІ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Коршенко Володимир Олександрович, Полтавський державний медичний університет, викладач закладу вищої освіти кафедри гігієни та екології.

26 листопада 2024 року набрав чинності новий Порядок розроблення планів управління відходами (надалі – «Порядок»), затверджений Наказом №1003 Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 9 серпня 2024 року, який є частиною реформи системи поводження з відходами в Україні. Порядок передбачає удосконалення механізмів